

Institut Européen des Jardins & Paysages

Inventarisatie van parken en tuinen van België - Vlaanderen

Inventaris Oost-Vlaanderen

Kasteeldomein van Beervelde

Auteur(s) : Onroerend Erfgoed | Flanders Heritage Agency
www.onroenderfgoed.be <https://inventaris.onroenderfgoed.be>

Titel: Kasteeldomein van Beervelde

Provincie: Oost-Vlaanderen

Gemeente: Lochristi

Deelgemeente: Beervelde

Fuchs, Louis Ontwerper

Bron: Schepping: 2015-03-30

Bijwerken: 2017-05-30

URI: <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/300425>

Coördinaten: Breedte: 3.87729125043

Lengte: 51.0840582062

Primaire tekst

In 1873 door Louis Fuchs voor de Graven de Kerchove de Denterghem ontworpen kasteelpark in laat landschappelijke stijl.

In de buurt van Lochristi ligt het kasteeldomein van Beervelde. Het domein wordt in het noorden door de spoorlijn begrensd, in het zuiden door het dorp Beervelde, in het oosten door de Beerveldse Baan en in het westen grenst het domein aan akkers. Op de Ferrariskaart (ca. 1775) wordt het omwalde landhuis bij de kapel van Beervelde 'Chateau Hooghof' genoemd. Mogelijks heeft de karteerder de naam van het opperhof aan het domein gegeven en is dit dus een foute benaming. In geen enkel ander document van die tijd komt die naam terug. Deze foutieve benaming werd in tal van andere documenten overgenomen. Het domein werd gewoonlijk als 'het Goed bij de Kapel' of later als 'Oud Beirvelde' en 'Kasteel Oud-Beirvelde' aangeduid. Een adellijke familie die een belangrijke rol speelde in het Gentse en de nationale politiek bouwde er in 1873 een kasteel en legde erond een park aan.

Onder het Ancien Regime was Beervelde een wijk in de heerlijkheid Destelbergen. De Gentse Sint- Pietersabdij was eigenaar van de heerlijkheid en de abt wereldlijke heer van Destelbergen. De abdij had bepaalde rechten op de gronden die ze niet in volledige eigendom had. In de boekhouding van de abdij kan zo de eigendomsgeschiedenis van het domein gereconstrueerd worden vanaf 1500. Een deel van het huidige park beslaat het 'Goed bij de Kapel'. Volgens oude geschriften lag het 'Goed bij de Kapel' ongeveer rond de omwalde motte met opperhof en neerhof met een eikendreef. Het domein werd toen begrensd door de Lede in het noorden en het dorp Beervelde in het zuiden. Van de spoorweg was toen nog geen sprake in de 17de eeuw, maar ook de Beerveldse Baan is van latere datum. Als oostgrens van het goed wordt in 1799 de inmiddels verdwenen abelendreef genoemd die nagenoeg evenwijdig met, maar een 130 meter meer naar het oosten liep van de huidige Beerveldse Baan. In 1583 wordt een omwalde herenwoning aan het einde van de dreef op deze site vermeld. In 1650 werd beslag gelegd op het goed, de omwalde motte met opperhof, neerhof en dreef, en alle bijhorende, meest verpachte gronden omdat de heer zijn leningen niet betaalde. Het domein veranderde verschillende malen van eigenaar en lag er steeds bouwvalliger bij.

Op het einde van de 19e eeuw liet de nieuwe eigenaar, graaf Charles de Kerchove de Denterghem, naast het bouwvallige kasteeltje een nieuw en groter oprichten naar een ontwerp van Bureau. Fuchs kreeg de opdracht de velden en bossen rond het kasteel om te vormen tot een park. Dit was geen gemakkelijke opgave daar het stuk land dat hij daarvoor ter beschikking kreeg geklemd zat tussen het dorp Beervelde, de weg naar het naburige Lochristi, de nieuwe steenweg naar Zaffelare (de huidige Beerveldse Baan) en de spoorlijn Gent- Antwerpen. De familie de Kerchove waren botanici en dit drukt zijn stempel op de aanleg van het park. Het kasteel van Beervelde had de tweede wereldoorlog, zij het beschadigd, overleefd. Maar zoals vele

andere kastelen zou het de moderne tijden niet overleven. Het had een enorm volume van bijna 10 000 m³. Door de pittoreske stijl waarin het gebouwd was, was het onderhoud zeer duur. Na de oorlog werd het kasteel afgebroken en in 1950 bouwde men op de grondvesten een voornaam, praktischer landhuis.

Het park van Beervelde is aangelegd in romantische landschapsstijl met een formele tuin bezuiden het kasteel. Met gebouwen, reliëf, bomen, boomgroepen, bos, weiden en water is op een oppervlakte van 20 ha een samenhangend park met enkele sublieme vergezichten gecreëerd. De arbeidsintensieve formele tuin tussen kasteel en dorp is verdwenen. De aanleg van deze tuin was gebaseerd op de gulden snede. De algemene vorm van een verdiepte parterre met de klassieke halfcirkelvormige beëindiging in het zuiden is nog aanwezig. De ingang van het park wordt geflankeerd door twee romantische gebouwtjes in een mengvorm van neogotiek en neo-Vlaamse renaissance. De door bruine beuken omzoomde oprijlaan leidt de bezoeker in het park. De dreef is het oudst bewaarde landschappelijke element van het park. We weten dat zij reeds in 1583 bestond en rechtstreeks leidde naar de omwalde motte met het buitenhuis; in de 17de en 18de eeuw was de dreef beplant met eiken. In 1873 heeft men bepaalde bomen zoals de olmen van de dreef, behouden. Rond 1930 werden de olmen vervangen door de huidige bruine beuken. Door een kunstgreep lijkt de dreef nog langer dan ze in werkelijkheid is: de afstand tussen de bomen verkleint naarmate men verder in het park doordringt. De hooggeplaatste belvédère wordt geaccentueerd door het eveneens diagonaal lopende onregelmatige meer. Door zijn aanleg wekt dit meer, dat begin- noch eindpunt heeft, de illusie van een kronkelende rivier te zijn. In het park ligt een ijskelder, de grot ervoor heeft de tand des tijds niet doorstaan. Ten oosten van het kasteel ligt de voormalige moestuin, oude boomgaard en afgebroken serres. Hier liggen ook de koetshuizen, koeien- en paardestallen en dienstgebouwen.

Datum: 2001

Titel Text: Omschrijving

Grafische documenten

Lochristi Beervelde-Dorp 71-77 (Allard, Johan, 12-05-2006, ©Johan Allard)

Lochristi Beervelde-Dorp 71-77, Toverstraat 3 Portiersgebouwen (Van Acker, Pascal, 20-11-2014, ©Pascal Van Acker)

Relaties

<https://inventaris.onroerendergoed.be/aanduidingsobjecten/9561>

<https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/103843>

<https://inventaris.onroerendergoed.be/erfgoedobjecten/34499>

Beknopte karakterisering

Datering: vierde kwart 16de eeuw, vierde kwart 19de eeuw

Typologie: belvédères, boomgaarden, dreven, hekken, hekpijlers, ijskelders, ommuurde moestuinen, pergola's, private parken, serpentinevijvers, serres, tuin- en parkbeplantingen, tuinbruggen